

Rusko, narozdíl od USA, zaujalo jednoznačnou pozici

Autor: Croix

Jako titulek tohoto článku se hodí použít hokejovou terminologii, protože ruská pozice v globální hře tomu dosud odpovídá. Až do tohoto roku, roku 2017, Rusko hrálo v podmínkách permanentního oslabení proti soupeři s plně obsazeným družstvem na ledě. Vedle toho je třeba mít na paměti ještě pátou kolonu v ruské „sborné,“ která dosud pracuje na soupeře proti vlastnímu týmu. Je možné přirovnání také k další hře, která velmi odpovídá ruské povaze a to k šachům, ve kterých byl ruský tým v čele s Vladimírem Putinem nucen zahajovat každou novou partii za podmínek chybějících některých figur.

To vysvětluje způsob vedení ruské hry, který byl pro mnohé příznivce i nepřátele Ruska jen těžko pochopitelný. Nicméně v rámci možností byla hra sehrána nejlepším možným způsobem. V situaci, kdy ruské vojensko-politické síly a ekonomické podmínky nedovolovaly ideální nasazení prostředků na různé řešení každého problému, zatímco protivník v čele s USA disponoval mnohem větším množstvím zdrojů. Výchozí pozicí pro Washington i Moskvu jsou totiž 90. léta minulého století, tedy v prvním případě vítězství a (zdánlivě) definitivní triumf, ve druhém rozklad a zánik Sovětského svazu, handicap z těžkého rozvratu 90. let zbylého Ruska, z něž se dosud plně nevzpamatovalo, natož aby se přiblížilo alespoň

vzdálené ztracené síle Moskvy z dob SSSR. Ponechme na tomto místě stranou příčiny, které k tomu vedly, byly ostatně již opakovaně rozebírány autory všech táborů, byť s různou měrou přiblížení se k realitě.

Rusko po rozpadu SSSR však ustálo pokusy o export radikálního islámu do svého nitra skrze Čečensko a posléze dalo vědět, že se s ním stále musí počítat také ve válce označované někdy 8.8.8 v Gruzii a Jižní Osetii, když Američany připravovaná gruzínská armáda napadla ruský pozorovatelský kontingent s mandátem OSN v Jižní Osetii. Vyšetřovací komise EU v září 2009 označila za stranu, která válku vyvolala, Gruzii. Bohužel, v gruzínských řadách bojovalo i mnoho zbraní dodaných z České republiky, například samohybné houfnice ráže 152mm DANA.

Léta 2014 - 2017 si zaslouží zvláštní pozornost, protože jsou a budou hodnocena jako přelomová. Počátkem roku 2014 se vytvořila nová situace a to převážně z iniciativy USA a jejich vazalů. Tato nová situace regionální lokace, ale globálního potenciálu, měla ctižádost nového plánu Barbarossa, tentokrát ovšem hlavně s prvky hybridní války. V podmínkách „hry v oslabení“ musela ruská „sborná“ začít hrát utkání na ukrajinském ledě a o rok později ještě přibrat utkání v Sýrii. Přičemž v případě porážky nebo i pouhého nepřijetí boje by Rusku hrozila destrukce vnitřního politického systému a nová katastrofa spojená s převratem a kapitulací před USA. Protivník si byl jistý tím, že s daleko rozsáhlejšími zdroji a mezinárodně politickým vlivem na jeho straně bude ruská pozice velmi těžká. Podle amerických představ to Moskva neměla šanci uspokojivě uhrát, natož dát Spojeným státům lekci a postavit je do pozice poraženého, od něž začnou otevřeně odpadávat první vazalové. Rusko však předvedlo neuvěřitelně zdařilou hru.

Z pohledu Washingtonu to bylo jasné - předpokladem bylo, že na Ukrajině musí Rusko vrhnout do akce všechny svoje stále ne dostatečné zdroje, aby vývoji zabránilo a dostalo Ukrajinu do své mocenské sféry, když křehká rovnováha sil (či spíše ještě únosná míra nerovnováhy v neprospěch Moskvy) vzala za své vlivem puče proti Janukovičovi. Rusko se o velkou akci muselo pokusit za každou cenu. I pouhé přihlížení cestě Ukrajiny do NATO by mělo stejný dopad na vnitropolitickou i mezinárodní situaci Ruska, jako vojenská porážka v boji o ni. Washington se podle všeho domníval, že ať zvolí Moskva kteroukoliv variantu, bude muset volit velmi špatně.

Ztráta základen na Krymu (a jejich následné využívání americkou ozbrojenou mocí) by bylo strategickou ztrátou pro Ruskou pozici v Černomoří i Středozemním moři a v důsledku i strategickou porážkou v globálním měřítku. Rakety NATO na Ukrajině coby členu NATO by nutily Rusko k rezignaci na samostatnou politiku a hájení vlastních zájmů, neboť reakční doba každého systému protivzdušné obrany na rakety odpálené od Charkova by byla příliš krátká. S Ukrajinou v NATO by se také zhroutil idea ruského světa, když by druhá největší země s většinovým ruským jazykem připadla zcela do západní mocenské zóny a Rusko by s tím nebylo schopné nic udělat. Finálním dopadem by bylo také zablokování realizace ideje euroasijského prostoru jako autonomní hospodářské zóny. USA by získaly vyřazením Ruska z pozice globálního hráče volné ruce na další akce kdekoliv ve světě, čímž by bushovsko-

clintonovská politická linie dosáhla původně plánovaného vítězství.

Teoreticky byla ukrajinská armáda ruskou porazitelná, ale obsazení velkého státu s 45 miliony obyvatel by pro Rusko bylo vyčerpávající po všech stránkách opět s finální hrozbou vnitropolitické destabilizace. Nehledě na to, že i obsazovací akce ve stylu roku 1968 v Československu by tehdy dlouhodobě zničila vzájemné vztahy mezi většinou obyvatel Ukrajiny a Ruskem. Rovněž z mezinárodního hlediska by takový postup vedl ke skutečné izolaci a diskreditaci Ruska. PS: Pokud dojde ke změně vnitropolitického systému na Ukrajině a odstranění dnešní junty, bude to v zásadě ukrajinskýma rukama.

Plán státního převratu v Kyjevě a nastolení ostře antiruského režimu neměl zdánlivě chybu. Jenže Rusové se nepohnuli. Alespoň ne tak, jak se to od nich očekávalo u protistrany. A taky to nevzdali. Rusko jenom připojilo Krym, čímž si udrželo strategickou pozici v regionu a podpořilo v reakci na rozvíjející se teror postbanderovských polovojenských jednotek na východě Ukrajiny samovyhlášené republiky Luganskou a Doněckou. A to vše tak efektivně, že těžká krize se přelila naopak do zóny nelegálního kyjevského režimu. Američané již nemohli na Krym, rakety nemohou k Charkovu a Ukrajina do NATO. Dnes víme, že už ani nemůže pokračovat v reálné asociaci s Evropskou unií. Dál už se nedělo nic. Past nesklapla a Putinův tým dosáhl maxima možného za podmínky uchránění vlastních zdrojů před vyčerpáním nebo zapojením do rozsáhlého válečného konfliktu. Přitom Rusku zůstala strategická pozice v Černém moři s možností snadného přístupu do Středozeří. Místo strategické porážky se podařilo udržet stabilitu vnitropolitického systému a podpora prezidenta Putina dosáhla vrcholu. Finanční zátěž s vydržováním ukrajinského režimu zůstala na EU a Spojených státech amerických. Na Ukrajině se dnes diskredituje spolupráce s EU a USA, která zemi nepřináší to, co sami Ukrajinci očekávali. Situace na Ukrajině není vůbec dobrá, ale nejhoršímu se Rusko vyhnulo a tak je to teď, tak to může prozatím zůstat. I roky. Čas pracuje na Rusko a po zvolení Donalda Trumpa prezidentem Spojených států, kdy lze očekávat vytvoření už nějakou dobu naznačovaných nových vzájemně uznávaných mocenských a ekonomických zón ve světě, bude pracovat ještě více.

Kritická situace se však pro Rusko nevyvinula jen na Ukrajině, ale také v Sýrii. Pokud by Rusko nechalo padnout Asada - po několika letech války na syrském území oslabená vládní Syrská arabská armáda se už proti islamistickým bojovníkům držela s vypětím všech sil vytlačena do západní části země - i to by bylo strategickou porážkou v důležité oblasti, kterou je Blízký východ. Rusko by závažně utrpělo ve své postupně budované pozici mezinárodního lídra, neboť by nebylo považováno za relevantního partnera - po ztrátě či také ponechání svému osudu syrského partnera. Ruská pozice, slabší než americká, se tak ocitla ve dvojitých kleštích. V případě syrského pádu by USA zcela ovládly Blízký východ, vytlačily odtud Rusko a Írán by se ocitl v těžko řešitelném postavení. Zapomeňte pak na to, že by se pak ještě mohl objevit třeba na Filipínách nějaký Duterte, nebo že by mohlo Clintonové uniknout vítězství v prezidentských volbách... Jiný výsledek, než úspěch americká administrativa neměla důvod předpokládat. Rusko nemohlo konfrontaci s proxy zastoupeným protivníkem nepřijmout, nezapojení se do konfliktu by mělo stejný důsledek jako zapojení ukončené vojenskou porážkou...

Ani v druhé pasti Rusko nejednalo tak, jak se předpokládalo. Sýrie se nestala druhým Afghánistánem a zatížení ruských zdrojů, které neuvízly o rok dříve v ukrajinském konfliktu, zde zůstalo na nejnižší možné úrovni, s maximální možnou efektivitou. Takže ani v Sýrii se nepodařilo Rusko přinutit nebo nalákat, aby bojovalo s nasazením příliš mnoha sil a zdrojů a to si udrželo dostatečné rezervy pro blokování situace na Ukrajině. Ukázka ochoty i schopnosti účinně a efektivně hájit relativně vzdáleného spojence, kterou Rusko předvedlo nasazením vojenského leteckého kontingentu v Sýrii se naopak stala velkým vítězstvím ruské „sborné“ a porážkou politiky USA na Blízkém východě. A to porážkou natolik těžkou, že lze konstatovat, že zásadní měrou podryla dosavadní vliv Washingtonu v této oblasti světa. Dnes je dotazována hlavně Moskva, jaký má postoj k různým problémům, které je třeba řešit v této oblasti, zatímco oddaným spojencem USA zde zůstává pouze v jemenském problému se zmítající Saúdská Arábie.

Ukázalo se také velmi prozíravým, jak tým kolem Vladimíra Putina reagoval na situaci kolem sestřelení stíhacího bombardéru Su-24, vyhnul se vojenské odpovědi Turecku a ponechal otevřené dveře Erdoğanovi pro usmíření. Ponechme stranou, zda to bylo možné i proto, že zasahující F-16 možná nebyla až tak turecká, jak se tvrdí. Když Erdoğan zjistil, že je pro něj chystán osud egyptského Husního Mubaraka, využil šance k otočce a svým náhlým postupem jak vstříc k Rusku, tak proti turecké proamerické páté koloně v armádě a dalších silových rezortech podlomil americký vliv v Turecku. Vzhledem k tomu, co se tehdy v Turecku, jakožto členu NATO, odehrálo, je zřejmé, že NATO, tak jak je oficiálně na papíře, de facto už nefunguje, jestliže jeho po americké druhé nejsilnější armáda bojuje prakticky v koalici s Ruskem proti americké proxy armádě v podobě Islámského státu a dalších všemožných islamistických uskupení. Seriozní a zároveň důsledná politika Ruska na Blízkém východě získala či udržela na jeho straně Írán, Egypt a v respektující pozici i Izrael. Nedošlo k žádné tak často akcentované „izolaci Ruska,“ ale naopak Washingtonu. To, jakožto důsledek neúspěchu v Sýrii znamená pro Spojené státy debakl jejich vlivu v tradiční a pro ně strategické oblasti Blízkého východu. Sborná opět soupeře přehrála z nemožné pozice.

Aktuálně probíhala jednání o urovnání v Sýrii v kazachstánské Astaně. Hlavními hráči jsou zde Rusko, Írán a Turecko. Spojené státy byly přítomny prakticky pouze jako pozorovatelé. Při návratu ze Sýrie se ruský letadlový křižník Admirál Kuzněcov zastavil u břehů Libye, kdy ho navštívil libyjský generál Haftar, který by měl mít ruskou podporu včetně dodání zbraní za účelem konsolidace situace v rozvrácené Libyii. Situace ve světě se mění před očima. Zaslepení stoupenci starého unipolárního systému v českých zemích a po celém světě dští síru na všechny nové trendy a na své oponenty. Leckdo očekává novou „Jaltu“, tentokrát ovšem mnohostrannou. Zmiňoval jsem už výše význam volby Donalda Trumpa jakožto šance na mírový, či co nejméně krvavý přechod k multipolárnímu světu. Pro úplnost bych dodal jedno. **Doufejme, že éra trojice Trump - Putin - Si Ťin Pching bude dobou realismu v mezinárodních politických vztazích. A přinese také novou šanci pro skutečnou Evropu, která toho času opravdové lídry nemá.**

Analýza autora Ruská hra v oslabení 2014 - 2017 vyšla na stránkách Kaliyuga 25. ledna 2017.